מפו גבד · דכתיב בשרצים לא ריטיא הוא: דתניא ליה דלא מתגיתא היא היכי פליג עלה אבי ואמר "מיבעיא ליה לשלם על שלם" הא תנא תני בהדיא "שלשה על שלשה בשאר בגדים מניין" אלא דרשא דרבא הוא: **גלי רחמנא בנגעים** · דרבייה מן "והבגד" וה"ה לשרצים דכתיב בהן בגד כי התם, מיבעי לפיון בכגון אב: **שרצים אין שמי ומרב מטמא בסן** · "דבגד" כתיב בהו ולא שמי ולא מרב: **ומידך מי ס"ד** · ורבא אמר לך מל כרחיך לשלשה על שלשה בשאר בגדים אחת דאיתו ג' על ג' בגמר ופשתים בשרצים מנגעים ילף דאי נגעים חמירי לכתוב רחמנא אי ריטיא בשרצים ולשתוק מריטיא דהבגד בנגעים אלא לדרשא אחריתי אחת: **בכעדשה** · ונגעים בעינן בגדים: **מפיק מאידך** · כלומר מונא הוא מסברא מידך תנא דפליג עליה דלשכחן דמרבי שאר בגדים לטומאת שרצים: **של עזים** · קרי טלה על שם שאין גוזזין אותם אלא מורטין: **רבא אמר כי ליים ליים** · לאמר דריסת בשאר בגדים בשרצים ג' על ג' דילמד סתום מן המפורש אבל שלשה על שלשה בשרצים אית ליה כהו דאיתרבו מאו בגד: **סדר ביה רבא מסיפא** · ואמר דתנא דבי רבי ישמעאל ורשב"א אמרי דבר אחד ולאו בחיי אלא דלתרוייהו בשאר בגדים טומאת ג' על ג' ליכא שלשה על שלשה איכא: **ומיבעיא מימא פא** · שמעתא דסיפא לאו דבא אמרה אלא רב אמרה לאותו מרוייהו מרי אמרי דרבי ישמעאל כהדי ולמימר דמודה תנא דריסת דים טומאת שרצים בשאר בגדים: **סיג דרב פפא אמר אף כל לאתויי כלאים** · "אף כל" דריסת דקאמר "אף כל בגדים" סתם, למר ופשתים, ולאו לפרושי "בגדים" סתומים דטומאת קא אמר בשאר בגדים דאיתרבו ולאו מטמאו שאר בגדים דאיתרבו "מאו בגד" אלא לפרושי "בגד" האמור בכלאים סתם "ובגד כלאים שעטנז וגו'" הלכך לרב פפא אלא מפיק אי תנא מילתיה דהאי תנא, והך פירוקא דסיפא איהו אמרה, ולא איתמר כדאמרה ליה אליבא דרבא דמפליג בין ג' על ג' לשלשה על שלשה אלא הכי איתמר: רב פפא אמר לא מפיק אי תנא מחידך תנא "דאף כל" לאתויי כלאים דכי הוה מוקמינן ליה כרבא הוה צריך לפלוגי דכיון דאף כל" למשטיהו משום על שם כדין נגעים "ואם בגד" לרבויי שלשה על שלשה "אף על גב דלא מטמו שאר בגדים בנגעים דהא נתמעטו בתרי מישוטי", איתרבו בשרצים, אבל לרב פפא לא מיבעי לן לפלוגי דכיון דאתרבו שאר בגדים בשרצים, איתרבו לכל תורת למר ופשתים כין לשלם בין לשלשה: **בסדיא כמיבי ביה** · למר ופשתים לא תלבש שעטנז וגו' לאתויי

נפקא ליה מאו בגד דתניא בגד ס' · פירש בקונטרס דלא גרסינן דתניא דאי ברייתא היא היכי פליג אבי ולאו פירכא היא דהא אבי מודה דאו לרבות שאר בגדים לאיתי תנא דבי רבי ישמעאל דכתיב בשרצים ובגד גלי רחמנא גבי נגעים, והא הדין לשרצים ואבי אמר לך מאידך תנא דבי ר' ישמעאל אתא לרבות שאר בגדים אפי' לשלם על שלם כדפרישי' לעיל *ולרבות דלאידך תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבה שאר בגדים אלא לשלשה על שלשה לא מפיק אי תנא דבי רבי ישמעאל מאי עביד ליה דלא פליגי אבי ורבא אלא אליבא דרשב"א וכמו שדורש אבי כן לריך למדרש רבא אליבא תנא דבי ר' ישמעאל דהכא:

תלמוד לומר "או בגד": תימה דלקמן בפרק במה אשה יולאה (דף סג:) דרשינן מאו בגד דאתרבו כל שהוא ממא וכי תימא שקולים הם ויבואו שניהם מ"מ כי פריך ואבי אמר אי בגד מאי עביד ליה לימא דאיצטריך לאתויי כל שהוא ואפי' אם נמחק הם ספרים דכתוב בהן או בגד וגיגרום דיליף מאו בבגד פשתים דכתיב גבי נגעים הניחא לרבא דיליף שרלים מנגעים על ידי דגלי רחמנא וה"ה לענין אתויי כל שהוא אלא לאבי מאי אתויי לימר: **מה** לנגעים שכן שמי ומרב ממא בהן · אבל בשרלים לא כדאמר בפרק במה אשה (לקמן דף לא סד.) יכול שאני מרבה את החבלים ואת המשיחות ת"ל שק מה שק טווי ואתויי אף כל טווי ואתויי: **אי** ס"ד נגעים חמירי · הא דאתי לנגעים חמירי אלא מפר' הר"ם דה"ק אי ס"ד הדקאמרת דאו בגד לרבות ג' על ג' בגמר ופשתים דהא נגעים חמירי: **שכן** ממא בכעדשה · ורבא אע"ג דפריכא גמורה היא לא הביב ליה דלא הוי אלא גילוי מילתא בעלמא דגלי רחמנא בנגעים דג' על ג' קרוי בגד בגמר ופשתים והוא הדין בשרלים והקשה ה"ל דמפליג בין ג' על ג' לשלשה על שלשה אלא הכי איתמר: רב פפא אמר לא מפיק אי תנא מחידך תנא "דאף כל" לאתויי כלאים דכי הוה מוקמינן ליה כרבא הוה צריך לפלוגי דכיון דאף כל" למשטיהו משום על שם כדין נגעים "ואם בגד" לרבויי שלשה על שלשה "אף על גב דלא מטמו שאר בגדים בנגעים דהא נתמעטו בתרי מישוטי", איתרבו בשרלים, אבל לרב פפא לא מיבעי לן לפלוגי דכיון דאתרבו שאר בגדים בשרלים, איתרבו לכל תורת למר ופשתים כין לשלם בין לשלשה: **בסדיא כמיבי ביה** · למר ופשתים לא תלבש שעטנז וגו' לאתויי

חמור שכן ממא במשהו סבר ליה כרבי נתן דאמר כחתימת פי האמה ממא דחתימת פי האמה לא הוי פתוח מגברים והתם לעיל מיניה קאמר זב חמור משכן שכן טומאה יולאה עליו פתוח ואי כעדשה הוי פתוח מגרים ומחתימת פי האמה ליפרוך *מה לשכן שכן ממא בכעדשה ומיהו אי לא משמעתיה מסברא אין להקשות דאיכא למימר דכעדשה שהיא עבה כדמרמדד לה הוי רחבה טפי מגרים:

מניין לרבות שאר גמלים · ות"ת שאר גמלים אמאי לא הוי בכלל שאר גמלים דאיכא דאיכא לאתויי כל שאר גמלים אלא לאתויי ריטיו כדאמר בלאו מרשות (חולין דף סב:) איכא דאמרי אמר סתם אלא שאר גמלים וכן שאר גמלים ואמאי דים להם שם לוי אלא לריך ריטיו כדאמר בלאו מרשות (חולין דף סב:) דקאמר דלאתויי הגז אלא בריחלים דאמר קרא לאתויי גז לאחר ואתיא גיזה מגז כבשי יתחמם (פיוס לא) ופריך התם ולילף גיזה מכטור ויהא טהא אף בשוריים אמר קרא תחן לו ולא לשקו ופריך טלה של עזים ליחייב אלא מה טלה לא הוי בכלל שק:

ונוצה של עזים · תימה מאי אלאמרין ריטיו לטלה של עזים הא כתיב שק בהדיא בקרא ושק הוי מדבר הבא מן העזים כדמוכח בפרק במה אשה (לקמן דף סד:) ותיקן ר"י דשק הוי מן השער של עזים והיא מיקרי שער ולא טלה ומן הדין דלאיקרי טלה עזים בגדים ולא שק ועל שם שמורטין אותה כמו טלה שמורטין קרי ליה טלה ואורי"ת דכן משמע בפרק ראשית הגז (חולין דף קלז:) דקאמר דראשית הגז לוי טהא אלא בריחלים דאמר קרא ראשית גז לאחר ואתיא גיזה מגז כבשי יתחמם (פיוס לא) ופריך התם ולילף גיזה מכטור ויהא טהא אף בשוריים אמר קרא תחן לו ולא לשקו ופריך טלה של עזים ליחייב אלא מה טלה לא הוי בכלל שק:

הדר ביה רבא מההיא · ומשום שלא יתלוץ ההוא תנא דבי רבי ישמעאל אחר הדר ביה מההיא דלעיל ולא מהך דהכא ואיתא ליה לרבא אף כל לאתויי שרלים ות"ת בריחלים (דף ל: וסס) היכי פריך הש"ס והא תנא דבי רבי ישמעאל ליתא דהכא מין כאן מנא ליה דליתא ליה הא רבא אית ליה דאף כל קאי אשרלים דאי לאו אף כל ג' על ג' אבל בגדים אף כל לאמר ופשתים אצטריך לו לרבות שלשה על שלשה בשאר בגדים לא ות"ל דהתם קאמר אליבא דרב נחמן בר יצחק דאמר דלאתויי מלאכה אלא אם כן מטמא שק ושאר כלים [ת"י]

אלא הא דרב פפא בדותא היא · תימה לר"י דברים יכמות (נס זה סס) משמע דלתנא דבי רבי ישמעאל אף כל לאתויי כלאים כי היכי דליהוי לאמר ופשתים מופנה למדרש

בגד צמר ושתים פשיק מהאי תנא דבי רבי ישמעאל בגד צמר אין לי אלא בגד צמר מנין לרבות צמר נמלים צמר ארנבים נוצה של עזים והשיראין והכלך והסירקין מנין ת"ל או בגד · ואמרינן

רב נסים גאון

מה לשרצים שכן מטמאין בכעדשה · עיקר דילה בתורת כהנים (ויקרא יח) כל הנגע בהם יכול בטלם תלאמר לוסר מהן אי מהן יכול במקצתו תלמוד לומר בהם הא כיצד עד שיגיע במקצתו שהוא כטלטל שיעורו חכמים בכעדשה שכן התוספ תחילת ברייתו כעדשה ותמצא בגמרא דחגיגה (דף יח) בסוף פרק הכל חייבים בראייה ובגזירות (דף נב) בפרק כהן גדול:

עין משפט נר מצוה

עא א מיי' פ"כ מהל' כלים הל' ו' וסה"ג סלכה ב:

עב ב מיי' פ"ח מהל' כלים הלכה יח:

עג ג מיי' פי' מהלכות כלאים הלכה ח סמג לאוין רפא טוש"ע י"ד סימן רנח סעיף ח:

כי. מיי וכ"כ הרא"ש דסק ולרבנא וכו' עד מאידך הוי גלוין:

מבנה

△ דיות אומרים בעני מקורות על תנא דבי ר' ישמעאל בדין קבלת טומאת טיף בעני בגדים (חוף מגמי ופטרים)

△ - דיתו על אוי"ם ב' מקורות חזקות

▽ דיה החולקת על אב"

[עי' מעליד מוספות ד"ה רים]

מבנה

דיות מה בא הביתא בו: "אף כל" דיות בדין בגד טבחוב בו מגמי ופטרים

[עי' מ"ם על הגליון ספתים יח:]

רבינו חננאל

ואמקבא הדר ביה רבא מההיא · ואיתקבה דאבי ואמר רב נחמן בר יצחק אהא דתנא דבי רבי ישמעאל הואיל ונאמרו בתורה בגדים סתם ופרש לך הכתוב בא' מהן צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים לאיתויי ציצית שאינו חייב בציצית אלא צמר ופשתים ואקשינן ציצית בהדיא כתיב לא תלבש שעטנז צמר ופשתים גדילים תעשה לך · כלומר אינו חייב לעשות גדילים אלא צמר ופשתים · ושנינן איצטריך סד"א כיון דרבא דרבא רמי כתיב על ציצית הכנף מן כנף · כלומר האי קרא משמע תו ציצית סכנף עצמו של זה הבגד וכתוב אחרינא צמר ופשתים גדילים תעשה לך הא כיצד שאר מינין במינן פטרין שלא במינן אין פטרין · אבל אם תעשה ציצית מן צמר ופשתים פטרין בין במינן בין שלא במינן קס"ל דליתיה לדרבא ואתינן לרבויי שאר בגדים לציצית מאשר תכלה · ודחינן האי אשר תכלה לרבות כמות שהמא שחייב בציצית: האי תנא דתנא אין מטמא בגדים אלא

גלוין השי"ס

תוס ד"ה שקומטמה וכו' ולא בנגעים כדאיתי בת"כ ומפורש כן מתני' רפ"ל דנגעים:

[נ"ל סה: שבועות כו: נכתובות מד:]

א"ה דבגד סתם: ביינו בר לבני טלאנ מאל לא ובני טומאה

ירבא יט: "... ובגד בלשון טלאנ לא יאלו אלין"